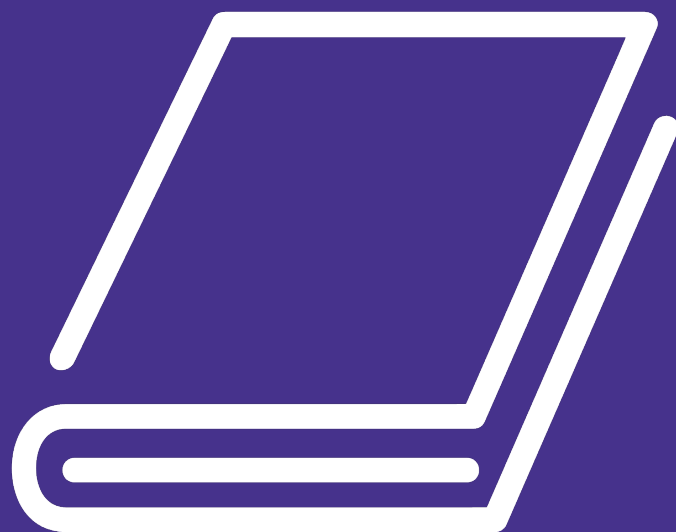

Årsberetning 2020

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed rapporterer
om tilfælde af tvivlsom
forskningspraksis

August 2021

Udgivet af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
c/o Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel.: 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISSN: 2596-9153

ISBN (elektronisk publikation): 978-87-94128-15-5

Årsberetning 2020

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
rapporterer om tilfælde af tvivlsom
forskningspraksis

August 2021

Indhold

1. Forord	5
2. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis behandlet på forskningsinstitutionerne i perioden 1. januar til 31. december 2020	6
2.1 Udtalelse af 29. januar 2020	6
2.2 Udtalelse af 27. februar 2020	6
2.3 Udtalelse af 6. marts 2020	7
2.4 Udtalelse af 9. marts 2020	7
2.5 Udtalelse af 9. marts 2020	7
2.6 Udtalelse af 2. april 2020	8
2.7 Udtalelse af 1. maj 2020	8
2.8 Udtalelse af 15. maj 2020	8
2.9 Udtalelse af 19. maj 2020	8
2.10 Udtalelse af 26. maj 2020	9
2.11 Udtalelse af 12. juni 2020	9
2.12 Udtalelse af 15. juni 2020	9
2.13 Udtalelse af 18. juni 2020	10
2.14 Udtalelse af 26. juni 2020	10
2.15 Udtalelse af 3. juli 2020	10
2.16 Udtalelse af 3. juli 2020	10
2.17 Udtalelse af 6. august 2020	11
2.18 Udtalelse af 15. september 2020	11
2.19 Udtalelse af 28. oktober 2020	11
2.20 Udtalelse af 28. oktober 2020	11
2.21 Udtalelse af 25. november 2020	12
2.22 Udtalelse af 25. november 2020	12

1. Forord

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed afgiver hermed beretning, der i henhold til § 22, 1. pkt., i lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. vedrører forskningsinstitutionernes behandling af tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Denne beretning omfatter perioden 1. januar til 31. december 2020.

Beretningen er udarbejdet på grundlag af den enkelte forskningsinstitutions årlige af-rapportering til nævnet, jf. lovens § 22, 2. pkt. Nævnet foretager i den forbindelse ikke *en monitorering eller overinstansbedømmelse i forhold til de konkrete tilfælde*, jf. bemærk-ningerne til lov om videnskabelig uredelighed m.v., afsnit 3.7.3.

De afrapporterede tilfælde af tvivlsom forskningspraksis er søgt anonymiserede, såle-des at tilfældene ikke umiddelbart kan henføres til den forskningsinstitution, der har be-handlet den enkelte sag. Nævnets sekretariat har drøftet med forskningsinstitutionerne, hvordan afrapporteringen mest hensigtsmæssigt gennemføres, og redegørelserne for de i afsnit 2 nævnte sager er baseret på den skete afrapportering uden nærmere redige-ring.

I perioden 1. januar til 31. december 2020 har forskningsinstitutionerne afrapporteret i alt 22 tilfælde af tvivlsom forskningspraksis:

- 10 sager vedrører selvplagiering
- 4 sager vedrører forfatterskab
- 2 sager vedrører plagiering
- 3 sager vedrører faglig uenighed
- 2 sager vedrører ændring eller udeladelse af data
- 1 sag vedrører "andet".

Af de 22 sager har to sager tidligere været behandlet af nævnet og er efterfølgende i henhold til lovens § 17 oversendt til den relevante forskningsinstitution med henblik på vurdering af, om der forelå tvivlsom forskningspraksis.

København, august 2021

Jens Hartig Danielsen
Landsdommer, dr.jur., ph.d.
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

2. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis behandlet på forskningsinstitutionerne i perioden 1. januar til 31. december 2020

I perioden fra 1. januar til 31. december 2020 har forskningsinstitutionerne i alt afleveret 22 tilfælde af tvivlsom forskningspraksis.

2.1 Udtalelse af 29. januar 2020

Selvplagiering

Sagen omhandlede en ph.d.-afhandling indleveret til bedømmelse. Afhandlingen indeholdt en række tekstsammenfald med en artikel, som den ph.d.-studerende var medforfatter på. Praksisudvalget fandt, at afhandlingens overlap med kilden for så vidt angik formler og beskrivelser heraf i de pågældende tilfælde ikke kunne betegnes som selvplagiering. For så vidt angik sammenfaldene med tekst fra samme kilde fandt praksisudvalget, at gengivelserne havde et ikke uvæsentligt omfang og ikke var uden betydning for afhandlingen. Praksisudvalget fandt derfor, at der skulle have været refereret til gengivelserne ved markering med anførselstegn, kursivering eller anden tydelig angivelse af, at der var tale om gengivelse fra kilden. Praksisudvalget vurderede, at gengivelse af substantielle og ikke ubetydelige afsnit fra egne tidligere arbejder uden tydelig markering heraf af ikke var i overensstemmelse med god forskningspraksis. Praksisudvalget udtalte, at der i sagen var udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.2 Udtalelse af 27. februar 2020

Anklage om brud på god videnskabelig praksis

Anmelder ønskede, at institutionens kompetente udvalg tog stilling til, om anmeldte havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have publiceret konklusioner som anmelder fandt mangelfulde og utilstrækkelige. Udvalget fandt, at anmeldte ikke havde udvist tvivlsom forskningspraksis, da udvalget fandt anklagen for åbenlyst grundløs.

2.3 Udtalelse af 6. marts 2020

Plagiering/selvplagiering, forfalskning/konstruktion, misrepræsentation af kilder, fejl-oversættelse og misvisende tilføjelser

Praksisudvalget fandt, at klagepunkterne omhandlende konstruktion, misrepræsentation, fejloversættelse og misvisende tilføjelser var udtryk for en faglig og metodemæssig uenighed, som skal afklares gennem en åben og faglig debat. Praksisudvalgets opgave var alene at vurdere, om der forelå brud på "alment anerkendte standarder" for ansvarlig forskningspraksis, og udvalget foretog således ikke en vurdering af forskningskvaliteten af det pågældende arbejde.

Vedrørende spørgsmålet om plagiering/selvplagiering fandt praksisudvalget ikke tilstrækkelige holdepunkter for at karakterisere den manglende kreditering som tvivlsom forskningspraksis. Udvalget bemærkede, at det måtte anses for en alment accepteret praksis, at en forsker beskriver samme almene forhold eller synspunkter i forskellige publikationer uden specifikke referencer. Sammenfattende fandt praksisudvalget, at der i sagen ikke var udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.4 Udtalelse af 9. marts 2020

Misinformation

Praksisudvalget fandt, at klagepunktet angående misinformation vedrørte en faglig uenighed, herunder uenighed om relevansen af diverse tidligere publicerede forskningsresultater. Kritikpunkter, som efter praksisudvalgets vurdering, måtte afklares gennem en åben og faglig debat på argumenter og resultater, hvorfor praksisudvalget fandt, at det ikke kunne betegne dette forhold som udtryk for tvivlsom forskningspraksis.

Vedrørende spørgsmålet om indklagedes benyttede ordvalg om andres forskning fandt Praksisudvalget, at dette var et spørgsmål om god tone og acceptabel kollegial omgang. Dette anliggende behandles ikke i praksisudvalgets regi, men henhører under universitetsledelsen som et almindeligt personanliggende. Sammenfattende fandt praksisudvalget, at der i sagen ikke var udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.5 Udtalelse af 9. marts 2020

Medforfatterskab

Sagen blev afvist til realitetsbehandling af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (se Nævnets afgørelse i sag 2019-18). Forskningsinstitutionen afgjorde, at de anmeldte havde fulgt Vancouver-reglerne og almindelig anerkendt praksis i øvrigt ved tildeling af medforfatterskab til den videnskabelige artikel. Tilsvarende blev det afgjort, at anmelder var krediteret korrekt, og at der var transparens vedrørende finansiering af forskningsprojektet.

2.6 Udtalelse af 2. april 2020

Plagiering

Anmelder ønskede praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have plagieret i en fondsansøgning. Da anmeldelsen alene vedrørte to tilfælde af plagiering af korte tekststykker, besluttede praksisudvalget at behandle anmeldelsen. Indklagede afviste at have udvist tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget lagde bl.a. vægt på, at der var tale om plagiering, og at den kopierede tekst var en del af fondsansøgningens hypotese og dermed en central del af ansøgningen. Brugen af teksten gav det indtryk, at indklagede selv havde udviklet hypotesen.

2.7 Udtalelse af 1. maj 2020

Undladelse og passivitet

Praksisudvalget fandt, at de indklagedes undladelse af at dele bagvedliggende data var i strid med forudsætningen om, at alle forskningens processer skal være gennemsigtige, således at der er adgang til så vidt muligt at efterprøve et forskningsprojekts resultater og dermed kontrollere disses troværdighed. Vedrørende spørgsmålet om den udviste passivitet i forhold til efterfølgende kontrol af egne resultater vurderede praksisudvalget, at det ikke med tilstrækkelig sikkerhed kunne betegnes som brud på ansvarlig forskningspraksis omfattet af begrebet tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget fandt dog, at passiviteten kan indgå som et supplerende element i den samlede vurdering af, om der er udvist tvivlsom forskningspraksis. Efter en samlet vurdering fandt praksisudvalget, at de indklagede havde handlet i strid med *alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis*, og at der derfor var udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.8 Udtalelse af 15. maj 2020

Plagiering

Praksisudvalget fandt, at de indklagede havde anvendt anmelders data uden at have sikret sig fornødent samtykke og uden at have krediteret klager tilstrækkeligt, hvorved de havde taget uretmæssigt ejerskab over anmelders data. Praksisudvalget lagde ved sin vurdering vægt på, at en henvisning i *Acknowledgements*, hvori anmelder takkes, ikke er tilstrækkelig, når der ikke i øvrigt i tekst, noter eller i litteraturlisten er henvist til anmelders feltrapport m.v. Praksisudvalget fandt i øvrigt, at teksten i det anmeldte produkt anvendte "we" og "our" på en måde, som må give læseren det indtryk, at de anvendte data og benyttelsen af disse beror på de anmeldtes fortjeneste. Sammenfattende fandt praksisudvalget, at der i sagen var udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.9 Udtalelse af 19. maj 2020

Plagiering/selvplagiering

Praksisudvalget fandt, at der i de forelagte eksempler af tekstsammenfald manglede tilstrækkeligt præcise og fyldestgørende referencer til de anvendte kilder med angivelse af, i hvilket omfang og i hvilken grad tekstindholdet var baseret på disse, hvilket indklagede også i nogen grad erkendte. Dog fandt praksisudvalget ikke, at ovenstående var sket i et bevidst forsøg på at skjule relevante kilder eller undlade retmæssig kreditering, og at forholdet i øvrigt ikke kunne karakteriseres som en grov tilsidesættelse af ansvarlig forskningspraksis. Sammenfattende fandt praksisudvalget, at der i sagen udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.10 Udtalelse af 26. maj 2020

Selvplagiering

Det videnskabelige produkt i sagen var en ph.d.-afhandling indleveret til bedømmelse, hvor der blev udført tjek for tekstlighed. Forskningsinstitutionen afgjorde, at der var tale om selvplagiering, da en tidligere publikation dannede grundlag for en ny videnskabelig artikel uden reference til det tidligere arbejde.

2.11 Udtalelse af 12. juni 2020

Plagiering/selvplagiering

Sagen omhandlede et videnskabeligt produkt. Produktet indeholdt flere eksempler på tekstsammenfald med eksterne kilder, med indklagedes egne artikler og med artikler, som indklagede var medforfatter på. I nogle kapitler var det deklareret, at disse var baseret på de pågældende artikler, og der var således skabt en form for transparens. Praksisudvalget vurderede endvidere, at indklagede i sit høringssvar havde fremsendt gode forklaringer, og at forholdene i sagen indikerede, at der var tale om uvidenhed om reglerne for god videnskabelig praksis. Praksisudvalget fandt, at der ikke var begrundet mistanke om videnskabelig uredelighed. Dog fandt praksisudvalget, at tekstsammenfaldene havde et ikke uvæsentligt omfang og ikke var uden betydning, og at der skulle have været refereret til gengivelserne ved markering med anførselstegn, kursivering eller ved anden tydelig angivelse af, at der var tale om gengivelse. Praksisudvalget fandt, at gengivelse af substantielle og ikke ubetydelige afsnit fra egne tidligere arbejder og i mindre grad andres tidligere arbejder uden tydelig markering heraf ikke var i overensstemmelse med god forskningspraksis. Praksisudvalget udtalte, at der i sagen var udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.12 Udtalelse af 15. juni 2020

Misvisende forskning

Anmelder ønskede praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have forfalsket en række artikler. Indklagede afviste at have udvist tvivlsom forskningspraksis. Sagen var tidligere blevet behandlet af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, der afgjorde, at indklagede ikke havde udvist videnskabelig uredelighed.

Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget lagde bl.a. vægt på, at indklagede ikke havde sikret, at data var blevet præsenteret på en transparent måde.

2.13 Udtalelse af 18. juni 2020

Selvplagiering

Det videnskabelige produkt i sagen var en ph.d.-afhandling indleveret til bedømmelse, hvor der blev udført tjek for tekstlighed. Sagen drejede sig om hvorvidt der var tale om selvplagiering og dermed tvivlsom forskningspraksis i kapitel 1 og 2 i ph.d.-afhandlingen, når forskeren genbrugte væsentlige elementer fra tidligere egne arbejder uden citering. Forskningsinstitutionen fandt, at der var tale om tvivlsom forskningspraksis.

2.14 Udtalelse af 26. juni 2020

Selvplagiering

Det videnskabelige produkt i sagen var en ph.d.-afhandling indleveret til bedømmelse, hvor der blev udført tjek for tekstlighed. Sagen drejede sig om, hvorvidt der var tale om selvplagiering og dermed tvivlsom forskningspraksis i kapitel 2 i ph.d.-afhandlingen, når forskeren genbrugte væsentlige elementer fra tidligere egne arbejder uden citering. Forskningsinstitutionen fandt, at der var tale om tvivlsom forskningspraksis.

2.15 Udtalelse af 3. juli 2020

Medforfatterskab

Anmelder ønskede forskningsinstitutionens stillingtagen til, om den anmeldte havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at ændre i listen over videnskabelige bidrag til en fælles forskningsartikel i forbindelse med publikation af denne, samt om anmeldte havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke at inkludere anmelder som medforfatter på fire ikke-færdiggjorte videnskabelige artikler. Anmeldte afviste at have udvist tvivlsom forskningspraksis. Forskningsinstitutionen fandt, at der ikke var tale om tvivlsom forskningspraksis ved ændring af beskrivelsen af den fælles videnskabelige artikel, da ændringerne var lavet for at leve op til tidsskriftets krav til format og ikke ændrede væsentligt ved beskrivelsen. Sagen blev afsluttet ved, at der blev indgået en aftale vedrørende de fire ikke-færdiggjorte artikler baseret på den enkeltes videnskabelige bidrag, herefter kunne anmelder ved afslutning af sagen kvalificere som medforfatter på en af artiklerne.

2.16 Udtalelse af 3. juli 2020

Forkert/misvisende gengivelse af data samt manglende kreditering

Sagen havde været behandlet i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (se nævnets afgørelse i sag 2019-07). Forskningsinstitutionen var enig med nævnet i, at data i den

publicerede artikel fremstod misvisende, og at de anmeldte derfor skulle lave et addendum til artiklen og sikre fuld transparens i dataanalyserne og fortolkning af data. Derudover skulle anmelder krediteres korrekt i den publicerede artikel. Forskningsinstitutionen fandt, at de anmeldte havde udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.17 Udtalelse af 6. august 2020

Forfatterskab

Anmelder ønskede praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have ændret forfatterskabet i en artikel, således at anmelder var delt førsteforfatter i stedet for førsteforfatter, samt ved ikke at have delt forskningsresultater med anmelder. Indklagede afviste at have udvist tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget fandt, at indklagede ikke havde udvist tvivlsom forskningspraksis. Udvalget lagde bl.a. vægt på, at beslutningen om ændring af forfatterskabet var berettiget som følge af de øvrige medforfatteres fælles beslutning herom, da det ikke var muligt at finde en løsning, samtlige medforfattere var enige i. I forhold til påstanden vedrørende deling af forskningsresultater lagde praksisudvalget bl.a. vægt på, at der ikke var indgået en skriftlig aftale mellem parterne.

2.18 Udtalelse af 15. september 2020

Selvplagiering

Det videnskabelige produkt i sagen var en ph.d.-afhandling indleveret til bedømmelse, hvor der blev udført tjek for tekstlighed. Sagen drejede sig om, hvorvidt der var tale om selvplagiering og dermed tvivlsom forskningspraksis i kapitel 2 og 6 i ph.d.-afhandlingen, hvor forskeren genbrugte væsentlige elementer fra tidligere egne arbejder uden citering. Forskningsinstitutionen fandt, at der var tale om tvivlsom forskningspraksis.

2.19 Udtalelse af 28. oktober 2020

Forfatterskab

Anmelder ønskede praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke at have tildelt anmelder medforfatterskab til en artikel. Indklagede afviste at have udvist tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget fandt, at indklagede ikke havde udvist tvivlsom forskningspraksis og lagde bl.a. vægt på, at indklagede havde anmodet om anmelders bemærkninger til klarhed og indhold, men at anmelder blot havde bidraget med ekstra referencer. Praksisudvalget vurderede, at anmelder ikke havde ydet et substantielt bidrag til forskningen, og at anmeldte således ikke levede op til kriterierne for medforfatterskab i Vancouver-reglerne.

2.20 Udtalelse af 28. oktober 2020

Plagiering/selvplagiering

Sagen omhandlede en ph.d.-afhandling indleveret til bedømmelse. Afhandlingen indeholdt sammenfald med indklagedes eget tidligere arbejde og et enkelt tilfælde af sammenfald med ekstern kilde. Praksisudvalget fandt, at gengivelserne af eget tidligere arbejde havde et ikke uvæsentligt omfang og ikke var uden betydning. Praksisudvalget fandt derfor, at der skulle have været refereret til gengivelserne ved markering med anførselstegn, kursivering eller ved anden tydelig angivelse af, at der var tale om gengivelse fra kilden. Praksisudvalget fandt endvidere, at gengivelsen fra ekstern kilde uden angivelse af reference ikke var i overensstemmelse med god videnskabelig praksis, men at gengivelsen var af så begrænset omfang, at der ikke var begrundet mistanke om videnskabelig uredelighed. Praksisudvalget vurderede samlet, at gengivelse af afsnit fra ekstern kilde uden tydelig markering heraf samt substantielle og ikke ubetydelige afsnit fra egne tidligere arbejder uden tydelig markering heraf ikke var i overensstemmelse med god forskningspraksis.

2.21 Udtalelse af 25. november 2020

Selvplagiering

Sagen omhandlede en ph.d.-afhandling indleveret til bedømmelse. Afhandlingen indeholdt en række overlap med to artikler, som den ph.d.-studerende var medforfatter på. Praksisudvalget fandt, at gengivelserne havde et ikke uvæsentligt omfang og ikke var uden betydning. Praksisudvalget fandt derfor, at der skulle have været refereret til gengivelserne ved markering med anførselstegn, kursivering eller ved anden tydelig angivelse af, at der var tale om gengivelse fra kilderne. Praksisudvalget vurderede, at gengivelse af ikke ubetydelige afsnit fra egne tidligere arbejder uden tydelig markering heraf ikke var i overensstemmelse med god forskningspraksis. Praksisudvalget udtalte, at der i sagen var udvist tvivlsom forskningspraksis.

2.22 Udtalelse af 25. november 2020

Selvplagiering

Sagen omhandlede en ph.d.-afhandling indleveret til bedømmelse. Afhandlingen indeholdt flere overlap med indklagedes eget tidligere arbejde uden tydelig angivelse af, at der var tale om gengivelse fra kilderne. Praksisudvalget vurderede, at gengivelserne havde et ikke uvæsentligt omfang og ikke var uden betydning. Udvalget fandt derfor, at der skulle have været refereret til gengivelserne ved markering med anførselstegn, kursivering eller ved anden tydelig angivelse af, at der er tale om gengivelse fra kilden. Praksisudvalget vurderede, at gengivelse af ikke ubetydelige afsnit fra egne tidligere arbejder uden tydelig markering heraf ikke var i overensstemmelse med god forskningspraksis og udtalte, at der var udvist tvivlsom forskningspraksis.